

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kommunallagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att kommunallagen ändras så att det i lagen föreskrivs om förfarandet med basserviceprogram och om uppgifterna för direktionen för affärsverkssamkommuner när direktionen är ett organ som ersätter styrelsen för en samkommun samt om sökande av ändring i beslut som fattats av direktionen för ett affärsverk. Vidare föreslås att vissa bestämmelser i kommunallagen ändras därför att vissa uppgifter i anslutning till kommunalförvaltning och kommunal ekonomi ska överföras från inrikesministeriets ansvarsområde till finansministeriet.

Med basserviceprogramförfarandet avses upprättandet av basserviceprogrammet och basservicebudgeten som utgör en del av beredningen av statsbudgeten och kommunernas och statens samrådsförfarande. Basserviceprogrammet består av en bedömning av hur kommunernas verksamhetsmiljö, efterfrågan på tjänster, den kommunala ekonomin och kommunernas uppgifter kommer att utvecklas och förändras samt ett åtgärdsprogram för balanseringen av inkomster och utgifter. Den kommunala ekonomin bedöms i sin helhet som en del av den offentliga ekonomin och enligt kommungrupp. I basserviceprogrammet granskas behovet av finansiering, utveckling och ökad produktivitet när

det gäller kommunernas lagstadgade uppgifter. I basservicebudgeten granskas den kommunala ekonomins utveckling och budgetpropositionens inverkan på den kommunala ekonomin. På grund av uppgifternas samband med basserviceprogrammet föreslås också att det föreskrivs i lag om delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

Det föreslås att de uppgifter som direktionen för en affärsverkssamkommun ansvarar för preciseras genom att direktionen för en affärsverkssamkommun likställs med styrelsen för en samkommun och dess uppgifter är samma uppgifter som enligt lagen ankommer på styrelsen för en samkommun. Vidare föreslås att yrkande på rättelse i beslut som fattas av direktionen för ett affärsverk preciseras så att yrkande på rättelse i beslut som en direktion fattar med stöd av kommunallagen framställs till direktionen. Dessutom föreslås att bestämmelsen om sökande av ändring ändras så att ändring i ett beslut som en direktion meddelat med anledning av ett rättelseyrkande söks hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2008.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning	3
Statsbudgeten och ramförfarandet för statsfinanserna	5
Lagstadgade utvecklingsprogram inom olika förvaltningsområden	6
Utvecklingsplanen för utbildning och forskning.....	7
Uppgifter i anslutning till kommunallagen som hör till inrikesministeriets ansvarsområde	7
Direktionen för en affärsverkssamkommuns uppgifter, rättelseyrkande och sökande av ändring.....	8
1.2 Bedömning av nuläget	8
Basserviceprogramförfarandet	8
Kommunala affärsverk	9
2 PROPOSITIONENS MÅL OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	10
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	11
5 BEROENDE AV ANDRA PROPOSITIONER	12
DETALJMOTIVERING	13
1 LAGFÖRSLAG	13
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	16
3 IKRAFTTRÄDANDE	16
LAGFÖRSLAG	17
Lag om ändring av kommunallagen.....	17
BILAGA	20
PARALLELLTEXT	20
Lag om ändring av kommunallagen.....	20

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning

Enligt 11 § i lagen om en kommun- och servicestrukturereform (169/2007, nedan ramlagen) ska basserviceprogrammet, som behandlar kommunernas uppgifter och finansieringen av dem, utvecklas och bli en etablerad del av statens och kommunernas lagbaserade samrådsförfarande. De ekonomiska styrmetoderna enligt basserviceprogrammet utvecklas så att de blir effektivare.

Om förhållandet mellan staten och kommunerna föreskrivs i 8 § i kommunallagen (365/1995). Enligt 8 § följer inrikesministeriet allmänt kommunernas verksamhet och ekonomi samt ser till att den kommunala självstyrelsen beaktas vid beredning av lagstiftning som gäller kommunerna. Länsstyrelsen kan med anledning av klagomål undersöka om kommunen iakttar gällande lagar. Enligt 3 mom. som gäller samrådsförfarandet behandlas lagstiftning som gäller kommunerna, principiellt viktiga och vittbärande frågor som gäller kommunalförvaltningen och den kommunala ekonomin samt samordningen av statens och kommunernas ekonomi genom statens och kommunernas samrådsförfarande, om vilket stadgas genom förordning. För samarbetet finns i anslutning till inrikesministeriet en delegation för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning. Om delegationens ställning, uppgifter och sammansättning föreskrivs i förordningen om delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning (1314/1993).

Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning är ett samarbetsorgan för statsförvaltningen och Finlands Kommunförbund som leds av förvaltnings- och kommunministern. Delegationen består av minst 10 och högst 14 medlemmar. Hälften

av medlemmarna förordnas av statsrådet och företräder ministerierna. Delegationen är ett beredningsorgan på tjänstemannanivå. I delegationen ska åtminstone inrikesministeriet, finansministeriet, undervisningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet vara företrädare.

Enligt förordningens 3 § behandlar delegationen principiellt viktiga frågor och frågor med stor räckvidd som gäller kommunerna i olika skeden av beredningen.

I praktiken samordnar delegationen åtgärder som gäller statens och kommunernas ekonomi med den totalekonomiska utvecklingen. Den behandlar statsbudgeten och rambeslutet om statsfinanserna till de delar som de gäller den kommunala ekonomin. Delegationen behandlar också frågor i anslutning till kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, hur statsandelssystemet fungerar, den kommunala ekonomis utveckling och lagstiftning som gäller kommunernas verksamhet.

Delegationen har med stöd av förordningen tillsatt en ekonomisektion och en utvärderingssektion som fungerar som beredningsorgan. Ekonomisektionens uppgift är att förse delegationen med material med vars hjälp delegationen följer och bedömer den kommunala ekonomis utvecklingsperspektiv och faktorer som inverkar på utvecklingen, bedömer åtgärder som gäller de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunerna i förhållande till den totalekonomiska utvecklingen och i synnerhet i anslutning till beredningen av ramarna för statsfinanserna och budgetpropositionen. Utvärderingssektionens har till uppgift

1) att underlätta samarbetet i fråga om utvärderingen av basservicen genom att på förhand samordna centralförvaltningens och regionalförvaltningens utvärderingar av basservicen som produceras av kommunerna i en plan för utvärderingen av basservicen som omfattar hela regeringsperioden och i en årlig översyn av planen,

2) att behandla resultaten av centralförvaltningens och regionalförvaltningarnas utvärderingar och sammanställa resultaten till ett material som delegationen kan använda för basserviceprogrammet och basservicebudgeten, samt

3) att sammankalla aktörerna som står för utvärderingen av basservicen till ett samarbetsforum som behandlar utvärderingens verkningar och sammanställandet av uppgifterna, diskuterar de tjänster som utvärderas och resultaten av utvärderingen och ger beslutsfattarna en komprimerad bild av situationen.

Basserviceprogramförfarandet

Med basserviceprogramförfarandet avses både ett samråd mellan ministerierna och ett förfarande som utgör en del av statens och kommunernas samrådsförfarande. Förfarandet omfattar bedömning av utgifter och inkomster i anslutning till kommunernas uppgifter och åtaganden enligt kommungrupp samt åtgärder som kan vidtas för att balansera utgifter och inkomster. Basserviceprogrammet utgör en del av ramförfarandet för statsfinanserna och programmet överlämnas till riksdagen i samband med ramarna för statsfinanserna.

Med basserviceprogramförfarandet avses utöver basserviceprogrammet också basservicebudgeten som ingår i statsbudgeten. En basservicebudget som baserar sig på basserviceprogrammet har gjorts upp årligen och ingått i den allmänna motiveringen till statsbudgeten. Basservicebudgeten består av en jämförelsevis omfattande granskning av det ekonomiska läget och utvecklingsperspektiven för den kommunala ekonomin samt av vilka konsekvenser statens åtgärder kommer att ha på kommunernas ekonomi under budgetåret.

Basserviceprogramförfarandet infördes 2004 då ett första basserviceprogram som omfattade en regeringsperiod gjordes upp. Förfarandet grundade sig på regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens första regering, enligt vilket balansen och förutsägbarheten när det gäller finansieringen av kommunernas uppgifter och åtaganden ska förbättras med hjälp av ett tväradminist-

rativt basserviceprogram som utarbetas av staten och kommunerna tillsammans och täcker hela regeringsperioden, och en basservicebudget som ansluter till programmet och görs upp årligen. Basserviceprogrammets överensstämmelse med utvecklingen har sedan utvärderats och programmet har setts över årligen i samband med statens rambeslut. Granskningsperioden för basserviceprogrammet är densamma som för ramarna för statsfinanserna, dvs. i regel fyra år. Det i ordningen fjärde basserviceprogrammet blev färdigt och överlämnades till riksdagen i maj 2007.

En ministergrupp som arbetade under finansministerns ledning (ministergruppen för beredning av basserviceprogrammet) styrde beredningen av programmet och fattade besluten om innehållet i programmet under statsminister Matti Vanhanens första regeringsperiod. I ministergruppens sammanträden deltog också företrädare för Finlands Kommunförbund som permanenta sakkunniga. För beredningen av basserviceprogrammet ansvarade sekretariatet för ministergruppen för basserviceprogrammet som bestod av företrädare för de olika ministerierna. Statsminister Matti Vanhanens andra regering har tillsatt en motsvarande ministergrupp för beredning av basserviceprogrammet. Ministergruppens sekretariat fungerar som beredningsorgan. Utvecklingsprognosen för den kommunala ekonomin sammanställs dock av en beräkningsgrupp som arbetar under ekonomisektionen vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

Avsikten med basserviceprogrammet är att förbättra tillgången på basservice, utreda olika sätt att säkerställa en hållbar och balanserad finansiering av basservicen, se till att förhållandet mellan kommunernas uppgifter som kommunernas resurser är lämpligt (finansieringsprincipen) samt bedöma olika åtgärder som kan åstadkomma balans mellan kommunernas åtaganden och finansieringen av dem. En avsikt med programmet är dessutom att utveckla samarbetet mellan de ministerier som ansvarar för beredningen av lagstiftning och finansieringssystem som anknyter till basservicen och samarbetet mellan staten och kommunsektorn. Syftet med förfar-

randet är att basserviceprogrammet ska vara ett arbetsredskap som gör det lättare att behärska den helhet som de kommunala tjänsterna och finansieringen av dem bildar i det politiska beslutsfattandet.

Basserviceprogrammet har fått en ganska fast struktur. I basserviceprogrammet skärskådas förändringar i kommunernas verksamhetsmiljö, den offentliga ekonomins utveckling och kommunernas ekonomi som en del av den totala ekonomin. Programmet behandlar finansieringen av basservicen, åtgärder som inverkar på kommunernas utgifter och inkomster samt hur basservicen kan utvecklas och produktiviteten förbättras.

Upprättandet av basserviceprogrammet utgör en del av statens och kommunernas samrådsförfarande. Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning svarar för den årliga bedömningen av den kommunala ekonomins utveckling som ingår i basserviceprogrammet. Delegationen behandlar också lagstiftningsprojekt som berör kommunerna och kontrollerar att de stämmer överens med basserviceprogrammet. En allmän utvärdering av basserviceprogrammets utfall hör dock inte till delegationens uppgifter.

Riksdagen har i ett utlåtande som ingår i Riksdagens skrivelse angående budgeten för år 2005 (RSk 33/2004 rd) förutsatt att regeringen lämnar riksdagen en redogörelse för hur basserviceprogrammet och basservicebudgeten genomförs.

Enligt regeringsprogrammet för Matti Vanhanens andra regering ska statens och kommunernas gemensamma kommunpolitik drivas i enlighet med ramlagens 11 § utgående från det lagstadgade basserviceprogrammet och den lagstadgade basservicebudgeten. Enligt regeringsprogrammet kommer också inrikesministeriets kommunavdelning att överföras till finansministeriet som en led i sammanförandet av uppgifter i anslutning till utvecklandet av administrationen.

Statsbudgeten och ramförfarandet för statsfinanserna

Om statsbudgeten och ramförfarandet för statsfinanserna föreskrivs i lagen om statsbudgeten (423/1988), förordningen om statsbudgeten (1243/1992) samt statsrådets beslut

om principerna för uppgörande av ramförslag för statsfinanserna, budgetförslag samt verksamhets- och ekonomiplaner. Föreskrifter som gäller budgetförfarandet finns i finansministeriets föreskrifter för uppgörandet av verksamhets- och ekonomiplaner och uppgörandet av budgetförslag.

I lagen om statsbudgeten föreskrivs om de grundläggande principerna för upprättandet av statsbudgeten och budgetens disposition, bl.a. grupperingen av inkomster och utgifter. Enligt lagens 10 a § kan bestämmelser om skedena i beredningen av budgetpropositionen samt om det förfarande som ska iakttas vid beredningen utfärdas av statsrådet genom förordning. Enligt 1 § i förordningen om statsbudgeten är skedena i beredningen av budgetpropositionen uppgörande av ramförslag för statsfinanserna och statsrådets beslut om ramarna för statsfinanserna, uppgörande av ämbetsverkens och inrättningarnas förslag till budget, uppgörande av förslag till budget för förvaltningsområdena och övriga förslag till budget, utarbetande av finansministeriets förslag till budgetproposition som ska föreläggas riksdagen samt behandlingen av propositionsförslaget vid statsrådets allmänna sammanträde. Ramförfarandet för statsfinanserna grundar sig på reglering i förordning.

Budgetförfarandet har i praktiken grundat sig på regeringens beslut i början av valperioden om storleken på utgifterna i statsbudgeten under valperioden. Med detta beslut som utgångspunkt har finansministeriet berett ett rambeslut som baserar sig på de ramförslag som ministerierna har utarbetat. Ministeriernas ramförslag baserar sig på deras verksamhets- och ekonomiplaner som i regel omfattar fyra år och ses över årligen, samt de riktlinjer och utvecklingsplaner för ministeriernas verksamhet eller förvaltningsområde som godkänts av statsrådet. Efter denna beredning har statsrådet fastställt ramarna för statsfinanserna. Statsrådet har gett rambeslutet till riksdagen i form av en redogörelse i enlighet med grundlagens 44 §.

Ministerierna har utarbetat sina budgetförslag utgående från statsrådets rambeslut för statsfinanserna och finansministeriets föreskrifter. Rambeslutet är bindande för beredningen av ministeriernas budgetförslag för följande år. Med rambeslutet som grund har

ministeriet utarbetat ett eget budgetförslag med motivering och överlämnat det till finansministeriet. Fördelningen av anslag mellan de olika förvaltningsområdena i rambeslutet har setts över årligen. Ramarna har i regel fastställts för fyra år framåt.

Rambeslutets förhållande till basserviceprogramförslaget har fastställts i finansministeriets föreskrifter för beredningen av rambeslutet om statsfinanserna. Enligt föreskrifterna ska motiveringarna till ministeriernas ramförslag och de förslag som ges till ministergruppen som bereder basserviceprogrammet stämma överens med varandra.

Ministeriernas budgetförslag ska innehålla förslag till anslag och inkomstposter som ska ingå i budgeten, till användningsändamål för anslagen och till andra motiveringar i budgeten som är avsedda att vara riksdagens ställningstaganden samt förslag till motiveringar som ska ingå i förklaringsdelarna i den budgetproposition som överlämnas till riksdagen. Budgetförslagen ska vidare innehålla bl.a. förslag till de mål för utvecklingen av de samhälleliga verkningarna av statens verksamhet och finansiering inom vederbörande ministeriums ansvarsområde som statsrådet har uppställt och som ska ingå i förklaringsdelarna i budgetpropositionen.

Förslagen till ramar för statsfinanserna jämte motivering samt budgetförslagen jämte motivering ska uppgöras i enlighet med de tidsfrister och föreskrifter som statsrådet och finansministeriet meddelar.

Under statsminister Matti Vanhanens första regering var tre fjärdedelar av anslagen i budgeten bundna enligt ramen för hela regeringsperioden. Utanför ramen fanns bl.a. utgifterna för bostadsbidrag och utkomstskydd för arbetslösa, ränteutgifterna för statskskulden samt tippningsvinstmedel.

Utöver skedena i beredningen av budgetpropositionen föreskrivs i förordningen om statsbudgetens struktur, dvs. grupperingen av inkomsterna i avdelningar och grupperingen av utgifterna i huvudtitlar.

Lagstadgade utvecklingsprogram inom olika förvaltningsområden

Utvecklingsprogram som är centrala med tanke på kommunernas verksamhet är ut-

vecklingsprogrammen inom social- och hälsovårdsministeriets och undervisningsministeriets förvaltningsområden.

Det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården

Om statsandelssystemet och planeringen och styrningen i anslutning till systemet föreskrivs i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992). När det gäller utvecklingsprogrammen ändrades lagen genom en lag som trädde i kraft den 1 april 2007 (253/2007) Enligt lagens 5 § fastställer statsrådet vart fjärde år ett nationellt utvecklingsprogram för social- och hälsovården (det nationella utvecklingsprogrammet) som överensstämmer med regeringens beslut om statsfinanserna. Utvecklingsprogrammet ersätter det tidigare mål- och verksamhetsprogrammet för social- och hälsovården. Utvecklingsprogrammet införs fr.o.m. ingången av 2008.

I det nationella utvecklingsprogrammet fastställs för hela programperioden de viktigaste social- och hälsovårdspolitiska målen och prioriteringarna inom utvecklingsverksamheten och tillsynen, samt viktiga reform- och lagstiftningsprojekt, anvisningar och rekommendationer som stöder målen och prioriteringarna. Utvecklingsprogrammet kan ses över årligen när det gäller åtgärderna som stöder uppnåendet av målen. Det nationella utvecklingsprogrammet kan inte ändras annat än av särskilda skäl.

Det nationella utvecklingsprogrammet kan också innehålla viktiga målsättningar och åtgärdsrekommendationer för statens central- och regionalförvaltning inom social- och hälsovården som gäller genomförandet av programmet, om de är motiverade med tanke på ett ändamålsenligt genomförande av social- och hälsovården i kommunerna.

Avsikten med det nationella utvecklingsprogrammet är att styra social- och hälsovården i enlighet med regeringsprogrammet och samordna det centrala innehållet i de tidigare separata programmen. Enligt motiveringen till regeringens proposition (Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, RP

236/2006 rd) förverkligar och preciserar programmet regeringsprogrammets social- och hälsovårdspolitiska mål. Utvecklingsprogrammet ska även samordnas med statsbudgeten och rambeslutet för statsfinanserna.

Social- och hälsovårdsministeriets förslag till ett nationellt utvecklingsprogram bereds av delegationen för social- och hälsovård utifrån de samlade nationella målen. Delegationen tillsätts av statsrådet för fyra år i sänder. Delegationen verkar som ett samarbetsorgan för aktörer på riksnivå och regional nivå.

Delegationen har i uppgift att främja och följa genomförandet av programmet samt att vid behov ge social- och hälsovårdsministeriet förslag till rekommendationer och anvisningar som syftar till att främja och stödja uppfyllelsen av målen i utvecklingsprogrammet samt förslag om anvisande av de anslag som står till förfogande för utvecklingsverksamhet inom social- och hälsovården till olika prioriteringsområden i utvecklingsverksamheten. Om delegationens övriga uppgifter kan det föreskrivas i beslutet om tillsättandet av delegationen.

Delegationen tillsattes i juni 2007 och bereder som bäst ett förslag till nationellt utvecklingsprogram utgående från statsminister Matti Vanhanens andra regerings regeringsprogram.

Utvecklingsplanen för utbildning och forskning

Om upprättandet av utvecklingsplaner inom undervisningsministeriets förvaltningsområde föreskrivs i förordningen om en plan för utveckling av utbildningen och av forskningen vid universiteten (987/1998). Enligt förordningen utarbetas en gemensam plan för utvecklandet av utbildningen inom undervisningsministeriets förvaltningsområde och av forskningen vid universiteten.

Utvecklingsplanen ska bl.a. innehålla de centrala kvalitativa, strukturella och kvantitativa utvecklingsmålen för förskoleundervisningen, den allmänbildande utbildningen, yrkesutbildningen, yrkeshögskoleundervisningen och vuxenutbildningen samt de centrala åtgärderna för uppnående av dessa mål.

Den innehåller bedömningar av vilka verkningar dessa åtgärder har på grundtryggheten i utbildningen, på utbildningens och forskningens kvalitet och befolkningens kompetensnivå samt en kalkyl över åtgärdernas kostnadseffekter.

Var fjärde år fattar statsrådet beslut om utvecklingsplanen för innevarande år och följande fem kalenderår. Planen kan ses över vid behov. För närvarande bereds en utvecklingsplan för utbildning och forskning för perioden 2007—2012.

Uppgifter i anslutning till kommunallagen som hör till inrikesministeriets ansvarsområde

I kommunallagen föreskrivs om uppgifter som ankommer på inrikesministeriet. Enligt kommunallagens 8 § följer inrikesministeriet allmänt kommunernas verksamhet och ekonomi samt ser till att den kommunala självstyrelsen beaktas vid beredning av lagstiftning som gäller kommunerna.

I kommunallagens 10 § föreskrivs om antalet ledamöter i fullmäktige. Antalet ledamöter binds i bestämmelsen till antalet invånare i kommunen. Minimiantalet ledamöter är 17. Fullmäktige i en kommun med högst 2 000 invånare kan dock fatta beslut om ett mindre udda antal ledamöter, dock inte färre än 13. I dessa fall ska inrikesministeriet utan dröjsmål underrättas om antalet ledamöter. Informationen om antalet ska lämnas till ministeriet före utgången av juni månad valåret.

Meddelandet om antalet ledamöter har varit viktigt i synnerhet för justitieministeriet som ansvarar för förrättandet av kommunalval. För inrikesministeriet har inte uppgifterna någon motsvarande betydelse.

Enligt reglementet för statsrådet (262/2003) hör bl.a. kommunalförvaltning och kommunal ekonomi till inrikesministeriets förvaltningsområde.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering ska inrikesministeriets kommunavdelning och dess uppgifter flyttas till finansministeriet.

Direktionen för en affärsverkssamkommuns uppgifter, rättelseyrkande och sökande av ändring

Kommunala affärsverk och deras förvaltning definierades genom en ändring av kommunallagen som trädde i kraft den 15 maj 2007 (519/2007). Enligt kommunallagens 87 a § kan ett kommunalt affärsverk antingen vara ett affärsverk som fungerar som en del av en kommun eller samkommun eller en affärsverkssamkommun som är en separat juridisk person. En affärsverkssamkommun är en samkommun, som omfattas av kommunallagens bestämmelser om samkommuner, om inte något annat uttryckligen föreskrivs i lagen. Enligt kommunallagens 86 § gäller i en samkommun i tillämpliga delar bl.a. vad som bestäms om kommunstyrelsen i kommunallagens 23 §.

Enligt kommunallagens 87 c § ska ett kommunalt affärsverk ha en direktion som har vissa i lagen föreskrivna uppgifter. Direktionen för ett affärsverk leder och övervakar affärsverkets verksamhet. Direktionen ansvarar för att affärsverkets förvaltning och verksamhet samt den interna kontrollen ordnas på behörigt sätt.

Direktionen ska enligt lagen

1) besluta om utvecklande av affärsverkets verksamhet inom ramen för de mål som fullmäktige eller samkommunsstämman satt för verksamheten och ekonomin samt följa och rapportera hur målen nås,

2) godkänna affärsverkets budget och ekonomiplan,

3) utnämna och säga upp affärsverkets direktör, om inte något annat bestäms i instruktionen,

4) besluta om affärsverkets investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid, om inte något annat bestäms i instruktionen,

5) besluta vem som har rätt att teckna affärsverkets namn, samt

6) bevaka affärsverkets intressen och, om inte något annat bestäms i instruktionen, företräda kommunen och föra dess talan inom affärsverkets uppgiftsområde.

I fråga om direktionens övriga uppgifter bestäms i instruktionen.

I en affärsverkssamkommun fattas beslut om andra ärenden än sådana som ankommer

på samkommunsstämman av direktionen, om det inte är fråga om ett ärende som enligt lagen ankommer på direktören eller om inte behörighet har överförts på direktören eller någon annan myndighet.

Enligt kommunallagens 89 § kan den som är missnöjd med ett beslut av kommunstyrelsen eller en nämnd, deras sektioner eller en myndighet som lyder under dem, framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär. Yrkande på rättelse i ett beslut av ett organ som nämns ovan och av en sektion i organet eller av en myndighet som lyder under det framställs till organet i fråga.

Huvudregeln är alltså att rättelseyrkande antingen framställs till nämnden eller kommunstyrelsen beroende på vilken av dessa eller vilken myndighet som lyder under någondera som fattat det beslut rättelseyrkandet gäller.

Rättelseyrkandeärenden behandlas i regel inte i direktionen, utan rättelseyrkanden som gäller beslut av direktionen framställs till antingen till en nämnd eller kommunstyrelsen beroende på vilkendera direktionen enligt förvaltningsstadgan lyder under. I lagen görs dock ett undantag från huvudregeln när det gäller frågor som enligt instruktionen med stöd av kommunallagens 51 § kan tas upp till behandling i en direktion. I så fall framställs rättelseyrkande som gäller beslut av direktören eller en myndighet som lyder under den till direktionen.

Enligt kommunallagens 90 § söks ändring hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär i beslut som fattats av fullmäktige eller samkommunens organ som avses i 81 § 1 mom. samt i beslut som kommunstyrelsen eller en nämnd meddelat med anledning av ett rättelseyrkande. I bestämmelserna föreskrivs alltså inte om sökande av ändring i beslut som en direktion meddelat med anledning av ett rättelseyrkande.

1.2 Bedömning av nuläget

Basserviceprogramförfarandet

Basserviceprogramförfarandet har gett en mer heltäckande och systematisk bild av kommunernas möjligheter att ordna basservi-

ce än tidigare. I programmet har man bättre än tidigare kunnat beakta att förhållandet mellan kommunernas uppgifter och kommunernas resurser är lämpligt (finansieringsprincipen).

I och med att basserviceprogrammet ingår i ramförfarandet för statsfinanserna har programmets trovärdighet och bindande verkan ökat. Beredningsorganisationen har fungerat väl. Uppgörandet av basserviceprogrammet och beredningsorganisationen har dock baserat sig på regeringens beslut i regeringsprogrammet och beslutet att tillsätta en ministergrupp, och förfarandet har därför inte haft någon grund i lagstiftningen.

Den beredande ministergruppens arbete har ökat de olika ministeriernas beredskap för en heltäckande granskning av basservicen och finansieringen av basservicen. Basserviceprogramförfarandet har ökat samarbetet mellan ministerierna under beredningsprocessen när det gäller den lagstadgade basservicen och ändringar i finansieringen av servicen.

Basserviceprogramförfarandet har inte varit helt bindande och det har inte styrt ministerierna så att de skulle ha följt basserviceprogrammets riktlinjer i alla avseenden. Situationen har dock under årens gång hela tiden förbättrats.

I praktiken har det förekommit vissa problem i samband med uppgörandet av basserviceprogrammet. Det har visat sig problematiskt att integrera beredningen av programmet med ramförfarandets tidtabell under våren, men å andra sidan är detta något som det är svårt att ändra på eftersom tidtabellen är så snäv. Ministerierna bereder frågor för ramförfarandet med kort varsel och en del avgöranden som är viktiga med tanke på finansieringen av den kommunala servicen fattas under ramförhandlingarna. Ministerierna har efter det att basserviceprogrammet fastställts kunnat göra anslagsöverföringar inom de angivna ramarna som påverkar kommunernas ekonomi. I några fall har det tagits in förslag till åtgärder i basserviceprogrammet som man i praktiken inte bundit sig till att genomföra. Basserviceprogramförfarandet har därför i huvudsak stannat vid en sammanställning av skyldigheter och finansiering och programmet har inte utvecklats till ett styrande instrument. Bl.a. har Finlands Kommun-

förbund kritiserat förfarandet och ansett att basserviceprogrammet inte har haft en tillräckligt bindande eller styrande verkan när det gäller de olika förvaltningsområdenas lagstadgade utvecklingsprogram. Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning har i oktober 2006 yttrat att bestämmelserna om utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården kan ses över när det bestäms i lag om basserviceprogramförfarandet.

Arbetsfördelningen mellan basserviceprogrammet och utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården är tydlig och innehåller inga direkta motstridigheter. I basserviceprogrammet, som är en del av ramförfarandet för statsfinanserna, är tyngdpunkten den kommunala ekonomin, medan syftet med det nya utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården är att precisera och genomföra regeringsprogrammets social- och hälsopolitiska målsättningar och beakta de ekonomiska ramar som fastställts för den kommunala ekonomin i basserviceprogrammet.

I utvecklingsplanen för utbildning och forskning ställs allmänna och kvantitativa mål som ska genomföras inom ramarna för statsfinanserna och de ramar som anges i basserviceprogrammet.

Kommunala affärsverk

I fråga om vilka uppgifter som ankommer på direktionen för en affärsverkssamkommun som fungerar som ett kommunalt affärsverk har det varit oklart om direktionen också ska sköta de övriga uppgifter som styrelsen för en samkommun har enligt kommunallagen. I synnerhet har det varit oklart om direktionen ansvarar för beredning, verkställighet och laglighetstillsyn när det gäller samkommunstämmans beslut.

När det gäller rättelseyrkande och sökande av ändring i beslut av direktionen för kommunala affärsverk konstaterades det i samband med att lagen verkställdes att det borde preciseras i lagen till vilken inrättning rättelseyrkande i beslut som direktionen fattat med stöd av lag ska riktas, samt hur man söker ändring i ett beslut som direktionen meddelat med anledning av ett rättelseyrkande. I annat fall framställs yrkande på rättelse i beslut

som direktionen fattat med stöd av lag till den myndighet, nämnd eller kommunstyrelse som direktionen lyder under.

2 Propositionens mål och de viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att kommunallagen ändras så att det i lagen föreskrivs om förfarandet med basserviceprogram och om direktionen för affärsverkssamkommunernas uppgifter i egenskap av ett organ som ersätter styrelsen för en samkommun samt om sökande av ändring i beslut som fattats av direktionen för ett affärsverk. Vidare föreslås att den allmänna uppföljningen av kommunfrågor överförs från inrikesministeriet till finansministeriet samt att vissa bestämmelser i kommunallagen ändras till följd av detta.

Med basserviceprogramförfarandet avses upprättandet av basserviceprogrammet och basservicebudgeten som utgör en del av beredningen av statsbudgeten och kommunernas och statens samrådsförfarande. Basserviceprogrammet består av en bedömning av hur kommunernas verksamhetsmiljö, den kommunala ekonomin och kommunernas uppgifter kommer att utvecklas och förändras samt ett åtgärdsprogram för balanseringen av inkomster och utgifter under ramperioden. Den kommunala ekonomin bedöms i sin helhet, som en del av den offentliga ekonomin och enligt kommungrupp. Basserviceprogrammet omfattar vidare en granskning av kommunernas lagstadgade uppgifter med avseende på behovet av finansiering, utvecklande av uppgifterna och ökning av produktiviteten.

Basservicebudgeten görs upp i samband med budgetpropositionen och behandlar den kommunala ekonomins utveckling och budgetpropositionens inverkan på kommunernas inkomster och utgifter. Eftersom det ska föreskrivas i lag om uppgifterna för delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning i anslutning till basserviceprogramförfarandet, måste det föreskrivas i lag om delegationen.

Det föreslås att de uppgifter som direktionen för en affärsverkssamkommun ansvarar för preciseras genom att direktionen för en affärsverkssamkommun likställs med styrel-

sen för en samkommun och direktionens uppgifter är desamma som enligt kommunallagen ankommer på styrelsen för en samkommun. Det föreslås att yrkande på rättelse i beslut som fattas av direktionen för ett affärsverk preciseras så att yrkande på rättelse i beslut som en direktion fattar med stöd av lagen framställs till direktionen. Vidare föreslås att bestämmelsen om sökande av ändring preciseras så att ändring i ett beslut som en direktion meddelat med anledning av ett rättelseyrkande söks hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär.

3 Propositionens konsekvenser

Att basserviceprogrammet tas in i lagstiftningen permanenterar förfarandet som introducerades under statsminister Matti Vanhansens första regering så att det blir en del av statens budgetförfarande och statens och kommunernas samrådsförfarande och ett instrument för samarbetet mellan ministerierna.

Basserviceprogramförfarandet innebär att ministerierna och Finlands Kommunförbund gör en gemensam lägesbedömning av kommunernas ekonomiska situation. Genom förfarandet får man en bild av kostnadsutvecklingen när det gäller basservicen under budgetåret och under ramperioden. Tack vare det tväradministrativa förfarandet framgår verkningarna av statens åtgärder i sin helhet och konsekvenserna av statens åtgärder behöver inte granskas för ett förvaltningsområde i sänder. Genom basserviceprogramförfarandet får man en tydligare bild av hela den offentliga ekonomin och vilken verkan den kommer att ha på den kommunala ekonomin under budgetåret och under ramperioden.

Basserviceprogramförfarandet styr också att ministerierna och Finlands Kommunförbund i utarbetandet av en gemensam syn på utvecklingsmål och medel.

Som en del av ramförfarandet styr basserviceprogramförfarandet ministerierna när de gör upp sina budgetförslag. Ramförfarandet är en anvisning för beredningsarbetet som är bindande för ministerierna under budgetberedningen.

I och med att basserviceprogramförfarandet blir ett förfarande som baserar sig på lag ändras uppgifterna för delegationen för kommu-

nal ekonomi och kommunalförvaltning. Eftersom delegationen får beredningsuppgifter i anslutning till basserviceprogrammet bör det i stället för i förordning föreskrivas i lag om delegationen. Vidare måste förordningen om delegationen ändras så att bestämmelserna om delegationens sammansättning, behandlingen av olika frågor och meddelande av anvisningar ändras när inrikesministeriets kommunavdelning överförs till finansministeriet. I stället för inrikesministeriet ska både finansministeriets budgetavdelning och kommunavdelning vara företrädare i delegationen. Vidare ska bemyndigandet att meddela närmare anvisningar om tillämpningen av förordningen strykas.

Skyldigheten att följa beaktandet av basserviceprogrammet som föreslås för delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning innebär ingen ändring av nuvarande praxis.

Att det föreskrivs om basserviceprogramförfarandet i lag ändrar inte ställningen för ministerarbetsgruppen för basserviceprogrammet som en ministergrupp som tillsätts genom ett separat beslut av varje regering.

För kommunerna producerar basserviceprogramförfarandet information om den kommunala ekonomins utveckling som kommunerna kan utnyttja i sin ekonomiplanering.

De ändringar som föreslås beträffande uppgifterna för direktionen för en affärsverksamkommun förtydligar direktionens ställning som ett organ som ersätter styrelsen för en samkommun. De ändringar som föreslås i bestämmelserna om rättelseyrkande och sökande av ändring förtydligar förfarandet vid rättelseyrkande och sökande av ändring i beslut av direktionen för kommunala affärsverk.

Med avseende på statsfinanserna och kommunernas ekonomi har propositionen inga ekonomiska konsekvenser som innebär en ökning av utgifterna.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har utarbetats vid inrikesministeriet i samarbete med företrädare för finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet och Finlands

Kommunförbund. I fråga om minimiantalet ledamöter i fullmäktige har förhandlats med justitieministeriet.

Finansministeriet har inte framställt några anmärkningar med anledning av förslaget.

Social- och hälsovårdsministeriet har inte framställt några anmärkningar i fråga om innehållet i 8 a §. Ministeriet vill dock att de lagstadgade utvecklingsprogrammets ställning vid sidan om basserviceprogrammet betonas i motiveringen.

Undervisningsministeriet har påpekat att det bör föreskrivas i förordning om innehållet i basserviceprogramförfarandet, så att det också i fortsättning ska vara möjligt att utveckla programmets struktur utan lagändringar. Ministeriet anser vidare att det inte bör föreskrivas i kommunallagen om basservicebudgeten, eftersom det föreskrivs heltäckande om beredningen av statsbudgeten i lagen om statsbudgeten.

Jord- och skogsbruksministeriet har föreslagit att den också ska vara permanent företrädare i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning. Detta motiverar ministeriet med att kommunerna också sköter lagstadgade uppgifter som hör till ministeriets förvaltningsområde.

Finlands Kommunförbund anser i sitt utlåtande att förslaget inte är tillfredsställande till alla delar när det gäller bestämmelsen om basserviceprogramförfarandet. Avsikten med basserviceprogramförfarandet borde enligt Kommunförbundet vara att säkerställa att finansieringsprincipen genomförs. Detta borde framgå uttryckligen av bestämmelsen. Basserviceprogramförfarandets förhållande till de olika förvaltningsområdenas utvecklingsplaner bör förtydligas i bestämmelsen så, att det i lagen uttryckligen föreskrivs att basserviceprogrammet är bindande i förhållande till utvecklingsplaner, program och beslut. Lagstiftningen om de olika förvaltningsområdenas utvecklingsplaner bör ändras på motsvarande sätt så att man när det utarbetas bör beakta basserviceprogrammet utöver regeringens beslut om statsfinanserna. Kommunförbundet föreslår vidare att delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning ska ha till uppgift att följa iakttagandet av basserviceprogrammet.

Till bestämmelserna om affärsverk föreslår Kommunförbundet att det fogas en bestämmelse om att direktionen för ett affärsverk ska ha rätt att överta ärenden när det gäller myndigheter som lyder under direktionen med stöd av lagen så att rätten att överta ärenden inte bara grundar sig på instruktionen.

Miljöministeriet och arbetsministeriet hade inget att anmärka med anledning av innehållet i propositionen.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning och i ministergruppen för basserviceprogrammet.

5 Beroende av andra propositioner

Andra ändringsförslag som gäller omorganiseringen av inrikesministeriets uppgifter i anslutning till kommunerna än de som har samband med kommunallagen ges i en separat regeringsproposition.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

8 §. Förhållandet mellan staten och kommunen. I paragrafen föreskrivs allmänt om förhållandet mellan staten och kommunerna.

Det föreslås att 1 mom. ändras så att det i stället för inrikesministeriet är finansministeriets uppgift att allmänt följa kommunernas verksamhet och ekonomi samt se till att den kommunala självstyrelsen beaktas vid beredningen av lagstiftning som gäller kommunerna. Genom ändringen genomförs samtidigt den ändring som skrivits in i regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering enligt vilken kommunfrågorna skall överföras till finansministeriet.

Sakinnehållet i paragrafens 2 mom. förblir oförändrat. Enligt 2 mom. kan länsstyrelsen med anledning av klagomål undersöka om kommunen iakttar gällande lagar.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs allmänt om statens och kommunernas samrådsförfarande. Innehållet i statens och kommunernas samrådsförfarande ändras inte. Samrådsförfarandet gäller lagstiftning som gäller kommunerna, principiellt viktiga och vittbärande frågor som gäller kommunalförvaltningen och den kommunala ekonomin och samordningen av statens och kommunernas ekonomi.

Momentet förblir i övrigt oförändrat förutom att det föreslås att bemyndigandet att utfärda förordning, som i praktiken gäller delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning, flyttas. Bestämmelsen om bemyndigande att utfärda förordning om delegationens uppgifter, sammansättning och sektioner tas in i 2 mom. i den nya 8 b §.

8 a §. Basserviceprogramförfarandet. Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om förfarandet med basserviceprogram. Genom förslaget genomförs ramlagens 11 §, enligt vilken basserviceprogrammet ska bli en etablerad del av statens och kommunernas lagbaserade samrådsförfarande. Genom att föreskriva om basserviceprogramförfarandet i lag vill man förstärka programmets verkan och dess ställning som styrande instrument.

I paragrafens 1 mom. ges en definition på basserviceprogramförfarandet och föreskrivs

om förfarandets ställning som en del av statens och kommunernas samrådsförfarande och beredningen av statsbudgeten.

Med basserviceprogramförfarandet avses både basserviceprogrammet och basservicebudgeten.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om innehållet i basserviceprogrammet. Med basserviceprogrammet avses ett program som innehåller en bedömning av förändringar i kommunernas verksamhetsmiljö och efterfrågan på tjänster, av den kommunala ekonomins utveckling och kommunernas förändrade uppgifter samt åtgärder för balanseringen av kommunernas inkomster och utgifter. Med den kommunala ekonomins utveckling avses kommunernas inkomster och utgifter i sin helhet samt den kommunala ekonomins utveckling som en del av den offentliga ekonomin. Den kommunala ekonomin granskas dessutom enligt kommungrupp, dvs. i kommuner av olika storlek och i olika delar av landet. Avsikten är att balanseringen av inkomster och utgifter ska gälla en ramperiod.

I basserviceprogrammet ska man granska behovet av finansiering och utvecklande samt ökning av produktiviteten när det gäller kommunernas lagstadgade uppgifter och programmet ska täcka alla lagstadgade uppgifter som påverkar den kommunala ekonomin. I basserviceprogrammet ska man också granska kommunernas verksamhetssätt, effektivitet och behov av strukturella reformer som gör det möjligt att förbättra lönsamheten och effektiviteten. Avsikten är att basserviceprogrammets centrala slutledningar ska liksom för närvarande ingå i rambeslutet.

Tabellerna som beskriver inkomst- och utgiftsutvecklingen och det ekonomiska läget i kommunerna ska liksom för närvarande ingå i rambeslutet som bilagor.

Det föreslås att basserviceprogramförfarandet ska bindas till beredningen av statsbudgeten och bli en del av den, i praktiken en del av det nuvarande ramförfarandet som det föreskrivs om i förordningen om statsbudgeten. Basserviceprogrammet kan inte bindas direkt till ramförfarandet i lagen, eftersom det föreskrivs om ramförfarandet i en förordning. Rambeslutet är en anvisning för bered-

ningen av statsbudgeten som är bindande för ministerierna. I egenskap av en del av ramförfarandet har basserviceprogrammet samma bindande verkan. Det är därför inte nödvändigt att särskilt föreskriva om att basserviceprogrammet är bindande. Ett särskiljande av basserviceprogrammet från ramförfarandet så att det blir ett självständigt bindande program kan tvärtom försvaga programmets betydelse som styrinstrument.

I bestämmelsen om basserviceprogrammet nämns inte uttryckligen iakttagandet av finansieringsprincipen, vilket dock i praktiken granskas i programmet. Finansieringsprincipen definieras inte i lagstiftningen och ett omnämnande av principen i bestämmelsen kräver en uttömmande definition. Ett omnämnande av finansieringsprincipen skulle också betyda att den ska kunna användas som grund för en granskning av lagligheten hos programmet för balanseringen av inkomster och utgifter. Finansieringsprincipen kan knappast definieras med en sådan exakthetsgrad att den kan användas som grund i en fråga om laglighet.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om innehållet av basservicebudgeten. Basservicebudgeten görs upp i anslutning till budgetpropositionen och utgör en del av den. Basservicebudgeten kan också i fortsättningen utgöra en del av den allmänna motiveringen i budgetpropositionen.

I basservicebudgeten granskas den kommunala ekonomins utveckling och budgetpropositionens inverkan på den kommunala ekonomin. Vid bedömning av verkningarna beaktas i synnerhet de verkningar som orsakas av förändringar i kommunernas uppgifter.

Förslagen som gäller innehållet i basserviceprogramförfarandet motsvarar nuvarande praxis.

Det föreslås att det i 4 mom. föreskrivs om vilka instanser som deltar i uppgörandet av basserviceprogrammet och basservicebudgeten.

Basserviceprogramförfarandet är ett tväradministrativt förfarande. För förfarandet ansvarar i första hand finansministeriet, som sammanställer basserviceprogrammet tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet och vid behov

andra ministerier till den del som det sker förändringar inom de andra ministeriernas ansvarsområden som ansluter till kommunernas uppgifter eller finansiering. I finansministeriet ansvarar kommunavdelningen, som nu flyttas från inrikesministeriet till finansministeriet, för basserviceprogramförfarandet. Detta motsvarar kommunavdelningens nuvarande uppgifter.

Finlands Kommunförbund deltar i basserviceprogramförfarandet som permanent sakkunnig. Avsikten är att nuvarande praxis fortsätter, dvs. att Finlands Kommunförbund utnämner representanter som deltar som permanenta sakkunniga i den ministergrupp som bereder basserviceprogrammet för basserviceprogramförfarandet. Kommunförbundets ställning som sakkunnig innebär att det inte uppstår oklarheter om vem som ansvarar för uppgörandet av basserviceprogrammet och basservicebudgeten, och man skulle inte heller ge sken av att Kommunförbundet under förfarandet kan ingå överenskommelser som är bindande för kommunerna.

Av konstitutionella skäl är det inte möjligt att i statens och kommunernas samråds- och samarbetsförfaranden ingå avtal om basserviceprogrammets riktlinjer för den kommunala ekonomin som är juridiskt bindande för staten och kommunerna. Enligt grundlagen utövas den lagstiftande makten av riksdagen och riksdagen beslutar om statsbudgeten, och statsrådet kan inte ingå avtal med Finlands Kommunförbund i frågor som omfattas av riksdagens lagstiftande makt och budgetmakt. Å andra sidan har Finlands Kommunförbund inte behörighet att för kommunernas räkning ingå avtal som är juridiskt bindande för kommunerna, eftersom kommunerna enligt grundlagen åtnjuter självstyrelse.

I lagen föreskrivs inte om organiseringen av beredningen av basserviceprogrammet, eftersom beslutet om en ministerarbetsgrupp som ska bereda programmet fattas av varje regering och denna ministergrupp inte har någon lagstadgad ställning. Avsikten är att en ministergrupp som tillsätts skilt av varje regering ansvarar för utarbetandet av basserviceprogrammet. Därför föreslås inte heller att det föreskrivs i lagen om ett sekretariat

för ministergruppen som arbetar med basserviceprogrammet.

8 b §. *Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.* Paragrafen är ny och behandlar ställningen och uppgifterna för delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

Enligt 1 mom. finns delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning i samband med finansministeriet.

Enligt 2 mom. har delegationen liksom för närvarande till uppgift att behandla lagstiftning som gäller kommunerna, principiellt viktiga frågor och frågor med stor räckvidd som gäller kommunalförvaltningen och den kommunala ekonomin och samordningen av statens och kommunernas ekonomi. Delegationens uppgifter utökas med vissa uppgifter som ansluter till basserviceprogramförordningen. Till delegationens uppgifter ska enligt förslaget höra att göra en prognos för basserviceprogrammet om kommunernas inkomster och utgifter (utvecklingsprognos för den kommunala ekonomin) samt ge akt på hur basserviceprogrammet beaktas inom olika förvaltningsområden i beredningen av lagstiftning och beslut som gäller kommunerna. Uppgiften att följa beredningen av lagstiftning och beslut betyder att delegationen granskar hur de mål som har ställts i basserviceprogrammet har uppnåtts senast i samband med beredningen av basserviceprogrammet för följande år. Förslaget innebär i praktiken ingen ändring av delegationens nuvarande uppgifter.

Bestämmelsen om delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning betyder att delegationens ställning ändras. Om delegationen föreskrivs för närvarande genom förordning. Enligt förslaget föreskrivs om delegationens uppgifter, sammansättning och sektioner genom förordning. Avsikten är att det i förordningen föreskrivs på samma sätt som för närvarande att statsrådet förordnar hälften och Finlands Kommunförbund utser andra hälften av delegationens medlemmar. I och med att inrikesministeriets kommunavdelning från ingången av 2008 överförs till finansministeriet kommer både budgetavdelningen och kommunavdelningen att vara företrädare i delegationen.

Föreslagets bestämmelse om statens och kommunernas samrådsförfarande är inte uttömmande. Det förekommer också förhandlingar mellan staten och kommunerna i andra sammanhang än i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning. Inom olika sektorer förekommer både lagstadgade och frivilliga förhandlingar.

10 §. *Antalet ledamöter i fullmäktige.* Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att anmälan om ett beslut om antalet ledamöter i kommuner med högst 2000 invånare ska göras till justitieministeriet i stället för till inrikesministeriet. I övrigt föreslås inga andra ändringar av bestämmelsen. Ändringen är nödvändig eftersom kommunfrågorna överförs till finansministeriets ansvarsområde. Eftersom anmälan närmast har behövts för genomförandet av kommunalvalet som hör till justitieministeriets ansvarsområde, föreslås att informationen om antalet fullmäktige sänds till justitieministeriet och inte till finansministeriet.

87 c §. *Direktion.* Paragrafen preciseras så att direktionen för en affärsverkssamkommun jämställs med styrelsen för en samkommun. I och med detta har direktionen i tillämpliga delar också samma uppgifter som styrelsen.

Sakinnehållet i paragrafens 1—4 och 6 mom. förblir oförändrat.

Det föreslås att paragrafens 5 mom. ändras så att direktionen för en affärsverkssamkommuns uppgifter i tillämpliga delar omfattas av vad som enligt 86 § tillämpas på styrelsen för en samkommun. Hänvisningsbestämmelsen avser att även en direktion för en affärsverkssamkommun i enlighet med kommunallagens 23 § ansvarar för samma uppgifter som kommunstyrelsen, dvs. beredningen och verkställigheten av samkommunstämmans beslut och för tillsynen över beslutens laglighet. Direktionen bevakar samkommunens intressen samt företräder samkommunen och för samkommunens talan, om inte något annat bestäms i instruktionen. Dessutom kan direktionen vid behov ge anvisningar åt dem som företräder samkommunen i olika samfunds, institutioners och stiftelsers förvaltningsorgan anvisningar.

Hänvisningsbestämmelsen betyder vidare att direktionen för en affärsverkssamkommun i enlighet med 51 § i kommunallagen har rätt

att överta ärenden. Direktionen ska enligt kommunallagens 68 § upprätta ett bokslut och underteckna det och i enlighet med 69 § lägga fram ett förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat i verksamhetsberättelsen. Dessutom ska den i enlighet med 75 § i kommunallagen ge utlåtande om anmärkningar i revisionsberättelsen som gjorts av revisionsnämnden.

Den allmänna hänvisningsbestämmelsen till kommunallagens 86 § betyder att bestämmelsen inte behöver ändras när kommunstyrelsens eller samkommunstyrelsens uppgifter ändras. Hänvisningsbestämmelsen betonar också affärsverksamkommunens karaktär av samkommun.

Bestämmelsen gäller inte direktionen för ett sådant kommunalt affärsverk som fungerar som en del av kommunen, utan enbart uppgifter för direktionen för en affärsverksamkommun, då affärsverkssamkommunen fungerar som självständig juridisk person.

89 §. Rättelseyrkande. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att yrkande på rättelse i beslut som fattas med stöd av lag av direktionen för ett kommunalt affärsverk framställs till direktionen.

Sakinnehållet i paragrafens 1 mom. förblir oförändrat. I momentet föreskrivs om rätten att framställa rättelseyrkande.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att yrkande på rättelse framställs till direktionen i beslut som fattas med stöd av lag av direktionen för ett kommunalt affärsverk. Ändringen gäller endast sådana beslut som direktionen kan fatta med stöd av 87 c § 3 mom. och som en direktion för en affärsverkssamkommun kan fatta i egenskap av ett organ som ersätter styrelsen för samkommunen. Ett förtydligande av bestämmelsen i detta avseende är motiverat, eftersom rätten att på detta sätt yrka på rättelse motsvarar direktionens lagstadgade beslutanderätt. I andra fall, t.ex. i budgetbeslut av direktionen för ett kommunalt affärsverk, framställs rättelseyrkandet

till kommunstyrelsen eller en nämnd som lyder under den.

Paragrafens 3 mom. ändras inte. Enligt bestämmelsen ska yrkande på rättelse tas upp till behandling i kommunstyrelsen, om kommunstyrelsen med stöd av 51 § har behandlat ett ärende som en nämnd, dess sektion eller en myndighet som lyder under dem fattat beslut i.

90 §. Kommunalbesvär. Det föreslås att 1 mom. ändras så att ändring i ett beslut som en direktion meddelat med anledning av ett rättelseyrkande, söks hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär. Bestämmelsen förtydligar reglerna för sökande av ändring, men ändrar inte nuvarande tolkningspraxis.

I 2 och 3 mom. föreslås inga ändringar och sakinhållet förblir därför oförändrat.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt 8 b § 2 mom. föreskrivs det genom förordning av statsrådet om uppgifterna för delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning och om dess sammansättning och sektioner. I praktiken föreskrivs det om ställningen för delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning på samma sätt som i den gällande förordningen, fastän med beaktande av att kommunfrågorna överförs till finansministeriet liksom de nya uppgifter det föreskrivs om i lagen.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2008. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag**om ändring av kommunallagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen av den 17 mars 1995 (365/1995) 8, 10, 87 c, 89 och 90 §,
 av dem 10 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1647/1995, 87 c § sådan den lyder i lag
 519/2007, 89 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 578/2006, 90 § sådan den lyder delvis änd-
 rad i lag 844/1996 och 435/1999, samt
fogas till lagen en ny 8 a och 8 b § som följer:

1 kap

Allmänna stadganden

8 §

Förhållandet mellan staten och kommunen

Finansministeriet följer allmänt kommu-
 nernas verksamhet och ekonomi samt ser till
 att den kommunala självstyrelsen beaktas vid
 beredningen av lagstiftning som gäller kom-
 munerna.

Länsstyrelsen kan med anledning av kla-
 gomål undersöka om kommunen iakttar gäl-
 lande lagar.

Lagstiftning som gäller kommunerna, prin-
 cipiellt viktiga och vittbärande frågor som
 gäller kommunalförvaltningen och den
 kommunala ekonomin samt samordningen av
 statens och kommunernas ekonomi behand-
 las genom statens och kommunernas sam-
 rådsförfarande så som bestäms i 8 a och
 8 b §.

8 a §

Basserviceprogramförfarandet

Med *basserviceprogramförfarandet* avses
 basserviceprogrammet och basservicebudge-
 ten. Basserviceprogramförfarandet utgör en
 del av statens och kommunernas samrådsför-
 farande och beredningen av statsbudgeten.

Basserviceprogrammet innehåller en be-
 dömning av förändringar i kommunernas
 verksamhetsmiljö och efterfrågan på tjänster,
 av den kommunala ekonomins utveckling
 och kommunernas förändrade uppgifter samt

ett program för de åtgärder som balansering-
 en av inkomster och utgifter kräver. Den
 kommunala ekonomin bedöms som en hel-
 het, som en del av den offentliga ekonomin
 och enligt kommungrupp. I basservicepro-
 grammet bedöms dessutom behovet av finan-
 siering för kommunernas lagstadgade uppgif-
 ter samt utvecklandet av uppgifterna och för-
 bättrandet av produktiviteten.

I basservicebudgeten bedöms den kommu-
 nala ekonomins utveckling samt budgetpro-
 positionens inverkan på den kommunala
 ekonomin. Basservicebudgeten uppgörs i
 samband med budgetpropositionen.

Basserviceprogrammet och basservicebud-
 geten utarbetas av finansministeriet i samar-
 bete med social- och hälsovårdsministeriet,
 undervisningsministeriet och vid behov andra
 ministerier. Finlands Kommunförbund deltar
 som permanent sakkunnig i basservicepro-
 gramförfarandet.

8 b §

*Delegationen för kommunal ekonomi och
kommunalförvaltning*

Med statens och kommunernas samrådsför-
 farande avses utöver basserviceprogramför-
 farandet, behandlingen av frågor i delegatio-
 nen för kommunal ekonomi och kommunal-
 förvaltning som finns i anslutning till fi-
 nansministeriet.

Delegationen har till uppgift att behandla
 de frågor som avses i 8 § 3 mom. och att för
 basserviceprogrammet göra en utvecklings-
 prognos för den kommunala ekonomin samt
 att ge akt på att basserviceprogrammet beak-
 tas i beredningen av lagstiftning och beslut

som gäller kommunerna. Bestämmelser om delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltnings uppgifter, sammansättning och sektioner utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Antalet ledamöter i fullmäktige

Ledamöterna i fullmäktige väljs enligt antalet invånare i kommunen enligt följande:

Antal invånare	Antal ledamöter i fullmäktige
högst 2 000	17
2 001 — 4 000	21
4 001 — 8 000	27
8 001 — 15 000	35
15 001 — 30 000	43
30 001 — 60 000	51
60 001 — 120 000	59
120 001 — 250 000	67
250 001 — 400 000	75
över 400 000	85

Fullmäktige i en kommun med högst 2 000 invånare kan före utgången av juni månad valåret fatta beslut även om ett mindre udda antal ledamöter i fullmäktige än 17, dock inte färre än 13. Justitieministeriet skall utan dröjsmål underrättas om ändringar i antalet.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 31 maj valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i befolkningsdatalagen (507/1993).

87 c §

Direktion

Ett kommunalt affärsverk ska ha en direktion.

Direktionen leder och övervakar affärsverkets verksamhet. Direktionen ansvarar för att affärsverkets förvaltning och verksamhet samt att den interna kontrollen ordnas på behörigt sätt.

Direktionen ska

1) besluta om utvecklande av affärsverkets verksamhet inom ramen för de mål som

fullmäktige eller samkommunsstämman satt för verksamheten och ekonomin samt följa och rapportera hur målen nås,

2) godkänna affärsverkets budget och ekonomiplan,

3) utnämna och säga upp affärsverkets direktör, om inte något annat bestäms i instruktionen,

4) besluta om affärsverkets investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid, om inte något annat bestäms i instruktionen,

5) besluta vem som har rätt att teckna affärsverkets namn, samt

6) bevaka affärsverkets intressen och, om inte något annat bestäms i instruktionen, företräda kommunen och föra dess talan inom affärsverkets uppgiftsområde.

I fråga om direktionens övriga uppgifter bestäms i instruktionen.

I fråga om direktionen för en affärsverksamkommuns uppgifter gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som enligt 86 § tillämpas på styrelsen för en samkommun. I en affärsverkssamkommun fattas beslut i andra ärenden än sådana som ankommer på samkommunsstämman av direktionen, om det inte är fråga om ett ärende som enligt 87 d § ankommer på direktören eller om inte behörighet har överförts på direktören eller någon annan myndighet.

I fråga om sammansättningen av ett kommunalt affärsverks direktion tillämpas inte 81 § 4 mom.

89 §

Rättelseyrkande

Den som är missnöjd med ett beslut av kommunstyrelsen eller en nämnd, deras sektioner eller en myndighet som lyder under dem, kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär.

Yrkande på rättelse i ett beslut av ett organ som avses i 1 mom. och av en sektion i organet eller av en myndighet som lyder under det, framställs till organet i fråga. Yrkande på rättelse i sådana beslut av ett kommunalt affärsverks direktion som avses i 87 c § 3 mom. och i sådana beslut av en affärsverkssamkommuns direktion som avses i

87 c § 5 mom., framställs till direktionen. Om det i en instruktion med stöd av 51 § föreskrivs att ett beslut kan tas upp till behandling i en direktion, skall yrkande på rättelse i ett beslut av direktionen eller av en myndighet som lyder under den framställas till direktionen. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

Har kommunstyrelsen med stöd av 51 § till behandling tagit upp ett ärende som en nämnd, dess sektion eller en myndighet som lyder under dem fattat beslut i, skall yrkande på rättelse i beslutet tas upp till behandling i kommunstyrelsen.

90 §

Kommunalbesvär

Ändring i beslut som fattats av fullmäktige eller samkommunens organ som avses i 81 §

1 mom. samt i beslut som kommunstyrelsen, en nämnd eller en direktion meddelat med anledning av ett rättelseyrkande söks hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär.

Besvär får anföras på den grunden att

1) beslutet har tillkommit i felaktig ordning,

2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller

3) beslutet annars strider mot lag.

Ändringssökanden skall framföra i 2 mom. avsedda besvärsgrunder innan besvärstiden löper ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 26 oktober 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Mari Kiviniemi*

Lag**om ändring av kommunallagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen av den 17 mars 1995 (365/1995) 8, 10, 87 c, 89 och 90 §,
av dem 10 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1647/1995, 87 c § sådan den lyder i lag
519/2007, 89 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 578/2006, 90 § sådan den lyder delvis änd-
rad i lag 844/1996 och 435/1999, samt
fogas till lagen en ny 8 a och 8 b § som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna stadganden

8 §

Förhållandet mellan staten och kommunen

Inrikesministeriet följer allmänt kommu-
nernas verksamhet och ekonomi samt ser till
att den kommunala självstyrelsen beaktas vid
beredningen av lagstiftning som gäller kom-
munerna.

Länstyrelsen kan med anledning av kla-
gomål undersöka om kommunen iakttar gäl-
lande lagar.

Lagstiftning som gäller kommunerna, prin-
cipiellt viktiga och vittbärande frågor som
gäller kommunalförvaltningen och den kom-
munala ekonomin samt samordningen av sta-
tens och kommunernas ekonomi behandlas
genom statens och kommunernas samrådsför-
farande, om vilket stadgas genom förordning.

Föreslagen lydelse

1 kap

Allmänna stadganden

8 §

Förhållandet mellan staten och kommunen

Finansministeriet följer allmänt kommu-
nernas verksamhet och ekonomi samt ser till
att den kommunala självstyrelsen beaktas vid
beredningen av lagstiftning som gäller kom-
munerna.

Länstyrelsen kan med anledning av kla-
gomål undersöka om kommunen iakttar gäl-
lande lagar.

Lagstiftning som gäller kommunerna, prin-
cipiellt viktiga och vittbärande frågor som
gäller kommunalförvaltningen och den
kommunala ekonomin samt samordningen av
statens och kommunernas ekonomi behand-
las genom statens och kommunernas sam-
rådsförfarande *så som bestäms i 8 a och
8 b §.*

8 a §

Basserviceprogramförfarandet

*Med basserviceprogramförfarandet avses
basserviceprogrammet och basservicebudge-
ten. Basserviceprogramförfarandet utgör en
del av statens och kommunernas samrådsför-
farande och beredningen av statsbudgeten.*

Basserviceprogrammet innehåller en bedömning av förändringar i kommunernas verksamhetsmiljö och efterfrågan på tjänster, av den kommunala ekonomins utveckling och kommunernas förändrade uppgifter samt ett program för de åtgärder som balanseringen av inkomster och utgifter kräver. Den kommunala ekonomin bedöms som en helhet, som en del av den offentliga ekonomin och enligt kommungrupp. I basserviceprogrammet bedöms dessutom behovet av finansiering för kommunernas lagstadgade uppgifter samt utvecklandet av uppgifterna och förbättrandet av produktiviteten.

I basservicebudgeten bedöms den kommunala ekonomins utveckling samt budgetpropositionens inverkan på den kommunala ekonomin. Basservicebudgeten uppgörs i samband med budgetpropositionen.

Basserviceprogrammet och basservicebudgeten utarbetas av finansministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet och vid behov andra ministerier. Finlands Kommunförbund deltar som permanent sakkunnig i basserviceprogramförfarandet.

8 b §

Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning

Med statens och kommunernas samrådsförfarande avses utöver basserviceprogramförfarandet, behandlingen av frågor i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning som finns i anslutning till finansministeriet.

Delegationen har till uppgift att behandla de frågor som avses i 8 § 3 mom. och att för basserviceprogrammet göra en utvecklingsprognos för den kommunala ekonomin samt att ge akt på att basserviceprogrammet beaktas i beredningen av lagstiftning och beslut som gäller kommunerna. Bestämmelser om delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltnings uppgifter, sammansättning och sektioner utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Antalet ledamöter i fullmäktige

Ledamöterna i fullmäktige väljs enligt antalet invånare i kommunen enligt följande:

Antal invånare	Antal ledamöter i fullmäktige
högst 2 000	17
2 001 — 4 000	21
4 001 — 8 000	27
8 001 — 15 000	35
15 001 — 30 000	43
30 001 — 60 000	51
60 001 — 120 000	59
120 001 — 250 000	67
250 001 — 400 000	75
över 400 000	85

Fullmäktige i en kommun med högst 2 000 invånare kan före utgången av juni månad valåret fatta beslut även om ett mindre udda antal ledamöter i fullmäktige än 17, dock inte färre än 13. Inrikesministeriet skall utan dröjsmål underrättas om ändringar i antalet.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 31 maj valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i befolkningsdatalagen (507/93).

87 c §

Direktion

Ett kommunalt affärsverk skall ha en direktion.

Direktionen leder och övervakar affärsverkets verksamhet. Direktionen ansvarar för att affärsverkets förvaltning och verksamhet samt den interna tillsynen ordnas på behörigt sätt.

Direktionen skall

1) besluta om utvecklande av affärsverkets verksamhet inom ramen för de mål som fullmäktige eller samkommunsstämman satt för verksamheten och ekonomin samt följa och rapportera hur målen nås,

2) godkänna affärsverkets budget och ekonomiplan,

10 §

Antalet ledamöter i fullmäktige

Ledamöterna i fullmäktige väljs enligt antalet invånare i kommunen enligt följande:

Antal invånare	Antal ledamöter i fullmäktige
högst 2 000	17
2 001 — 4 000	21
4 001 — 8 000	27
8 001 — 15 000	35
15 001 — 30 000	43
30 001 — 60 000	51
60 001 — 120 000	59
120 001 — 250 000	67
250 001 — 400 000	75
över 400 000	85

Fullmäktige i en kommun med högst 2 000 invånare kan före utgången av juni månad valåret fatta beslut även om ett mindre udda antal ledamöter i fullmäktige än 17, dock inte färre än 13. *Justitieministeriet* skall utan dröjsmål underrättas om ändringar i antalet.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 31 maj valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i befolkningsdatalagen (507/1993).

87 c §

Direktion

Ett kommunalt affärsverk ska ha en direktion.

Direktionen leder och övervakar affärsverkets verksamhet. Direktionen ansvarar för att affärsverkets förvaltning och verksamhet samt att den interna kontrollen ordnas på behörigt sätt.

Direktionen ska

1) besluta om utvecklande av affärsverkets verksamhet inom ramen för de mål som fullmäktige eller samkommunsstämman satt för verksamheten och ekonomin samt följa och rapportera hur målen nås,

2) godkänna affärsverkets budget och ekonomiplan,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) utnämna och säga upp affärsverkets direktör, om inte något annat bestäms i instruktionen,

4) besluta om affärsverkets investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid, om inte något annat bestäms i instruktionen,

5) besluta vem som har rätt att teckna affärsverkets namn, samt

6) bevaka affärsverkets intressen och, om inte något annat bestäms i instruktionen, företräda kommunen och föra dess talan inom affärsverkets uppgiftsområde.

I fråga om direktionens övriga uppgifter bestäms i instruktionen.

I en affärsverkssamkommun fattas beslut om andra ärenden än sådana som ankommer på samkommunsstämman av direktionen, om det inte är fråga om ett ärende som enligt 87 d § ankommer på direktören eller om inte behörighet har överförts på direktören eller någon annan myndighet.

I fråga om sammansättningen av ett kommunalt affärsverks direktion tillämpas inte 81 § 4 mom.

89 §

Rättelseyrkande

Den som är missnöjd med ett beslut av kommunstyrelsen eller en nämnd, deras sektioner eller en myndighet som lyder under dem kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär.

Yrkande på rättelse i ett beslut av ett organ som nämns i 1 mom. och av en sektion i organet eller av en myndighet som lyder under det framställs till organet i fråga. Om det i en instruktion med stöd av 51 § föreskrivs att ett beslut kan tas upp till behandling i en direktion, skall yrkande på rättelse i ett beslut av direktionen eller av en myndighet som lyder under den framställas till direktionen. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

3) utnämna och säga upp affärsverkets direktör, om inte något annat bestäms i instruktionen,

4) besluta om affärsverkets investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid, om inte något annat bestäms i instruktionen,

5) besluta vem som har rätt att teckna affärsverkets namn, samt

6) bevaka affärsverkets intressen och, om inte något annat bestäms i instruktionen, företräda kommunen och föra dess talan inom affärsverkets uppgiftsområde.

I fråga om direktionens övriga uppgifter bestäms i instruktionen.

I fråga om direktionen för en affärsverkssamkommuns uppgifter gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som enligt 86 § tillämpas på styrelsen för en samkommun. I en affärsverkssamkommun fattas beslut i andra ärenden än sådana som ankommer på samkommunsstämman av direktionen, om det inte är fråga om ett ärende som enligt 87 d § ankommer på direktören eller om inte behörighet har överförts på direktören eller någon annan myndighet.

I fråga om sammansättningen av ett kommunalt affärsverks direktion tillämpas inte 81 § 4 mom.

89 §

Rättelseyrkande

Den som är missnöjd med ett beslut av kommunstyrelsen eller en nämnd, deras sektioner eller en myndighet som lyder under dem, kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär.

Yrkande på rättelse i ett beslut av ett organ som avses i 1 mom. och av en sektion i organet eller av en myndighet som lyder under det, framställs till organet i fråga. *Yrkande på rättelse i sådana beslut av ett kommunalt affärsverks direktion som avses i 87 c § 3 mom. och sådana beslut av en affärsverkssamkommuns direktion som avses i 87 c § 5 mom., framställs till direktionen.* Om det i en instruktion med stöd av 51 § föreskrivs att ett beslut kan tas upp till behandling i en direktion, skall yrkande på rättelse i ett beslut av

Har kommunstyrelsen med stöd av 51 § till behandling tagit upp ett ärende som en nämnd, dess sektion eller en myndighet som lyder under dem fattat beslut i, skall yrkande på rättelse i beslutet tas upp till behandling i kommunstyrelsen.

direktionen eller av en myndighet som lyder under den framställas till direktionen. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

Har kommunstyrelsen med stöd av 51 § till behandling tagit upp ett ärende som en nämnd, dess sektion eller en myndighet som lyder under dem fattat beslut i, skall yrkande på rättelse i beslutet tas upp till behandling i kommunstyrelsen.

90 §

Kommunalbesvär

Ändring i beslut som fattats av fullmäktige eller samkommunens organ som avses i 81 § 1 mom. samt i beslut som kommunstyrelsen eller en nämnd meddelat med anledning av ett rättelseyrkande söks hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär.

Besvär får anföras på den grunden att

- 1) beslutet har tillkommit i felaktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Ändringssökanden skall framföra i 2 mom. avsedda besvärsgrunder innan besvärstiden löper ut.

90 §

Kommunalbesvär

Ändring i beslut som fattats av fullmäktige eller samkommunens organ som avses i 81 § 1 mom. samt i beslut som kommunstyrelsen, en nämnd eller *en direktion* meddelat med anledning av ett rättelseyrkande söks hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär.

Besvär får anföras på den grunden att

- 1) beslutet har tillkommit i felaktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Ändringssökanden skall framföra i 2 mom. avsedda besvärsgrunder innan besvärstiden löper ut.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
 —————